

ระบบการตัดเกรดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่เหมาะสมกับบริบทการจัดการศึกษา ของมหาวิทยาลัยในระบบเปิด

The Appropriate Grading System for Undergraduate Students in Open University Context

ศจี จิระโร (Sajee Jiraro)^{*}

ศศิธร บัวทอง (Sasiton Buathong)^{**}

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเสนอแนะแนวทางการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับระบบการตัดเกรดที่สอดคล้องกับบริบทการจัดการศึกษาในระบบการศึกษาของมหาวิทยาลัยในระบบเปิด ซึ่งมีรูปแบบการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากการจัดการศึกษาทั่วไป โดยการค้นคว้าแนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดเกรด การวิเคราะห์ผลการกำหนดเกรด และการสัมภาษณ์อาจารย์จากมหาวิทยาลัยในระบบเปิด การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการศึกษา และนำข้อค้นพบที่ได้ มาয়กร่างแนวทางสำหรับระบบการตัดเกรดของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า เกณฑ์การตัดเกรด แบบ 3 ลำดับชั้น มีจุดเด่นที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนทางไกล ลดแหล่งความคลาดเคลื่อนในการประมาณระดับผลการเรียนของนักศึกษา เกณฑ์การตัดเกรด แบบ 8 ลำดับชั้น มีจุดเด่นในประเด็นที่สอดคล้องกับระบบการตัดเกรดของมหาวิทยาลัยในระบบปิดทั่วไป นักศึกษาที่มีความสามารถระดับกลางค่อนข้างสูงจะมีแรงจูงใจในการเรียน

ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานระบบการตัดเกรด โดยการพิจารณาผลการเรียนของนักศึกษา และผลสรุปจากการสนทนากลุ่ม ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การเลือกใช้ระบบการตัดเกรดที่เหมาะสม นอกจากจะพิจารณาจากการเป็นที่ยอมรับของสากลแล้ว ควรพิจารณาตามหลักการวัดและประเมินผล และความเหมาะสมกับบริบทการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยด้วย ส่วนผลการสะท้อนคิดของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า หากมีการเปลี่ยนแปลงระบบการตัดเกรด จะต้องขอความร่วมมือจากหลายฝ่าย และควรมีการจำลองระบบและทดลองใช้ระบบดังกล่าว ก่อนที่จะดำเนินการใช้จริง

คำสำคัญ ระบบการตัดเกรด การวัดและประเมินผลการศึกษาของมหาวิทยาลัยในระบบเปิด

^{*} อาจารย์ประจำสำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช E-mail: jiraro.s@gmail.com

Instructor at the Office of Registration Records and Evaluation, Sukhothai Thammathirat Open University

^{**} อาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช E-mail: sasiton_oil@hotmail.com

Instructor at School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University

Abstract

This research aims to offer guidance to perform grading of the distance education system which difference the closed education system. The methods to collect data of this research are researching the concept of grade, analysis of grades and interviews with university professors in open education systems. The research found that the traditional grading for three level reducing sources of error in estimating the grade of the student. The criteria for grading the eighth level is featured in the issue in accordance with the grading system of the general university. Students who are able to have a fairly high level and motivation to learn. The results of the focus groups and resolutions of the council concluded that the use of the grading system in addition to considering the adoption of general university, consider the principles of measurement and evaluation and appropriateness to the theme of education of universities. The results reflect involved concluded that if there are changes to the grading system. Stake holders will need the cooperation of many parties and there should be a system simulation and test prior to the announcement. The criteria that should be considered in the grading system, consisting of second grading system based on the findings in the first such first grading system to rank the eighth level and second grading system. In terms of evaluation criteria consists of evaluating the retest pass to regrade, reporting the grades of honors. Evaluation of students who took the Walk-in examination computer base testing related to the evaluation of the first phase includes preparation for second phase and third phase policy actions implemented in practice.

The keywords: Grading System, Measurement and Evaluation for Open University

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนในทุกระดับการศึกษาจะบรรลุผลสำเร็จได้นั้นจะต้องมีกระบวนการวัดและประเมินผลที่มีมาตรฐาน โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็นระดับการศึกษาที่สร้างบัณฑิตเข้าสู่การประกอบอาชีพ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวัดและประเมินผลที่มีมาตรฐานและสอดคล้องกับบริบทการจัดการศึกษาของแต่ละมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยในระบบเปิดซึ่งมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีบริบทแตกต่างจากสถาบันอุดมศึกษาทั่วไป การประเมินผลการศึกษาในระบบการศึกษาทางไกลในแต่ละวิชาสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ การประเมินระหว่างเรียน (formative evaluation) มีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะให้ผู้เรียนมีโอกาสตรวจสอบความรู้พื้นฐานของตน มีข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์สำหรับเตรียมความพร้อมก่อนเริ่มกิจกรรมการเรียนในแต่ละหน่วย และเป็นการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน

ในเนื้อหาวิชาที่ได้เรียนไปแล้วของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และการประเมินผลสัมฤทธิ์ (summative evaluation) มีจุดมุ่งหมายที่จะตัดสินใจว่าผู้เรียนแต่ละคน “ผ่าน” หรือ “ไม่ผ่าน” ในวิชาต่าง ๆ การประเมินประเภทยุทธศาสตร์นี้ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญมากในการให้ความมั่นใจว่าผู้เรียนที่ผ่านในแต่ละวิชาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง (วรรณดี แสงประทีปทอง และคณะ, 2534) โดยมีการตัดเกรดเป็นกระบวนการสำคัญที่ต่อเนื่องจากการวัดผลการศึกษา โดยการพิจารณาผลที่ได้จากการวัดประกอบกับเกณฑ์ ซึ่งเป็นจุดตัดที่ใช้ในการแบ่งระดับความสามารถของผู้สอบ เพื่อพิจารณาการผ่านมาตรฐานขั้นต่ำ และกำหนดระดับคะแนนเพื่อบ่งบอกระดับความสามารถของผู้สอบ ทั้งนี้สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2541) ได้เสนอหลักการที่เกี่ยวข้องกับการตัดเกรดที่เหมาะสมไว้ว่า เกณฑ์การประเมินที่ดีจะต้องเป็นที่ยอมรับและยุติธรรม สามารถทำนายพฤติกรรมต่อมาได้อย่างถูกต้อง มีความเป็นมาตรฐาน หากตั้งเกณฑ์สูงมาก กล่าวคือ มีความเป็นมาตรฐานมาก อาจเกิดปัญหาไม่มีทรัพยากรที่จะทำให้ทุกคนบรรลุเกณฑ์ขั้นสูงเหล่านั้น แต่ถ้าตั้งเกณฑ์ต่ำเกินไป ก็จะทำให้เกิดปัญหาเรื่องคุณภาพของผู้ผ่านเกณฑ์ เพราะเกณฑ์ที่ต่ำเกินไปไม่มีอำนาจในการทำนายพฤติกรรม ระดับของเกณฑ์ที่เหมาะสมควรผันแปรระหว่างปกติวิสัยและมาตรฐาน

การวัดและประเมินผลการศึกษาของมหาวิทยาลัยในระบบเปิดของไทย ในปัจจุบัน มีการตัดเกรดด้วยระบบที่แตกต่างกัน การวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาจุดเด่น และข้อจำกัดของการใช้ระบบการตัดเกรดที่แตกต่างกันแต่ละแบบ เพื่อหาแนวทางร่วมที่เหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทในการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยนั้น ๆ มากที่สุด โดยการวิเคราะห์ผลการสอบ ด้วยระบบการตัดเกรดที่แตกต่างกัน เพื่อเป็นสารสนเทศสำคัญให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หลาย ฝ่าย ที่ เกี่ยว ข้อง กับ ระบบ การ ตัด เกรด ได้ พิจารณา ร่วม กัน และ ทำให้ ได้ แนวทาง ที่ เหมาะ สม ในการ ปรับ เปลี่ยน ระบบ การ ตัด เกรด ดัง กล่าว รวมถึง การ ควบคุม มาตรฐาน มี แนว ปฏิบัติ และ ขั้นตอน ชัด เจน และ คำนึง ถึง ความ ยุติธรรม ความ ตรง และความ เที่ยง ในการ สอบ (รุ่งฤดี กล้าหาญ, 2559) และการส่งเสริม บุคลากรให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ให้รอบด้าน อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ (ฤทัยรัตน์ แสนศิลา และธีระศักดิ์ อุ๋นอารมณเลิศ, 2558)

การวิจัยนี้ เป็นการดำเนินการผ่านกระบวนการวิจัยปฏิบัติการ ซึ่งเป็นกระบวนการที่มุ่งแก้ปัญหาปรับปรุง และพัฒนาการปฏิบัติงาน ตามแนวคิดของ Kemmis & McTaggart (2000) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 วางแผนการดำเนินการ (plan) ขั้นที่ 2 ดำเนินการตามแผน (act) ขั้นที่ 3 การสังเกตผลการเปลี่ยนแปลง (observe) และขั้นที่ 4 การสะท้อนคิดผลการดำเนินการ (reflect) เพื่อแก้ไขปรับปรุงและพัฒนา ระบบการตัดเกรดที่สอดคล้องกับบริบทการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยในระบบเปิด เพื่อให้เป็นที่ยอมรับและ น่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนระบบการตัดสินผลการเรียนรู้อันมีคุณภาพระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเปิด ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและสามารถตอบสนองความต้องการของนักศึกษาได้ นำไปสู่ การเพิ่มโอกาสการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

แบบแผนการดำเนินการวิจัยนี้เป็นไปตามรูปแบบของกระบวนการวิจัยปฏิบัติการที่สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการวิจัยแต่ละประเด็น ประกอบด้วย การดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 วางแผนการดำเนินการ (Plan)

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดเกรดตามหลักการวัดและประเมินผลการศึกษา และรูปแบบการกำหนดเกรดของมหาวิทยาลัยเปิดในประเทศต่าง ๆ รวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการศึกษาของมหาวิทยาลัยในระบบเปิด จำนวน 6 คน เพื่อยกร่างแนวทางสำหรับระบบการตัดเกรดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในระบบเปิด

ขั้นที่ 2 ดำเนินการตามแผน (Act)

นำข้อมูลผลสอบของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในระบบเปิด ที่ลงทะเบียนและเข้าสอบไล่ ประจำภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 ตามชุดวิชาที่ระบุในขอบเขตการวิจัย ประกอบด้วย ข้อมูลผลการสอบนักศึกษาชุดวิชาทั่วไป 15 ชุดวิชา จำนวนนักศึกษา 45,312 คน วิเคราะห์ผลการสอบตามร่างระบบการตัดเกรดขั้นที่ 1 ที่ได้ยกร่างไว้ โดยเป็นการวิเคราะห์ในเชิงเปรียบเทียบกับระบบการตัดเกรดแบบเดิม

ขั้นที่ 3 สังเกตผลการดำเนินการ (Observe)

การรวบรวมและสังเกตข้อมูลผลการวิเคราะห์ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของจำนวนนักศึกษาตามระดับเกรดแต่ละระดับ รวมทั้งความสอดคล้องตามหลักการวัดและประเมินผล ตามประเด็นต่าง ๆ ที่ได้ศึกษาไว้ในขั้นตอนแรก และเปรียบเทียบความเหมาะสมของผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการตัดเกรดแต่ละระบบ

ขั้นที่ 4 สะท้อนคิด (Reflect)

การนำผลการวิเคราะห์ตามแต่ละแนวทางมานำเสนอให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกลุ่มต่างๆ ได้ร่วมกันวิพากษ์ ประกอบด้วย คณาจารย์จำนวน 40 คน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบสนับสนุนอื่นจำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 43 คน โดยใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม (focus group) เพื่อปรับปรุงแนวทางของระบบการตัดเกรดที่มีความเหมาะสม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการศึกษา
2. แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. แบบบันทึกผลการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับระบบการตัดเกรด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตรวจสอบคุณภาพความตรงเชิงประจักษ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผลของมหาวิทยาลัยในระบบเปิด จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมของประเด็นคำถาม และประเด็นในการบันทึกข้อมูล โดยผู้วิจัยปรับตามข้อเสนอแนะ ก่อนเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการศึกษา และผลการสนทนากลุ่ม โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

2. วิเคราะห์ผลการสอบของนักศึกษา โดยการวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ ตามระบบการตัดเกรดแต่ละแบบ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการออกแบบระบบการตัดเกรดของมหาวิทยาลัยเปิด

การเสนอแนวทางการดำเนินงานระบบการตัดเกรดในประเด็นเกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์ในการตัดเกรดนี้ เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์คะแนนสอบตามระบบการตัดเกรด จากการพิจารณาความเหมาะสมของระบบเกรด ซึ่งจากระบบการตัดเกรดแบบเดิมเป็น 3 ลำดับชั้น (H, S และ U) ประกอบด้วย ระบบการตัดเกรด 2 ระบบ ได้แก่

ระบบที่ 1 เกณฑ์การตัดเกรดแบบ 8 ลำดับชั้น (A, B+, B, C+, C, D+, D และ F)

ระบบที่ 2 เกณฑ์การตัดเกรดแบบผสม ประกอบด้วย แบบ 7 ลำดับชั้น (A, B+, B, C+, C, D+ และ F) และ 6 ลำดับชั้น (A, B+, B, C+, C และ F)

ลำดับชั้น ช่วงคะแนน และระดับคะแนน แสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 ลำดับชั้น ระดับคะแนน และช่วงคะแนน ของระบบการตัดเกรดที่ออกแบบ

ลำดับชั้น	ระดับคะแนน	ช่วงคะแนน (ร้อยละ)		
		ระบบที่ 1 แบบ 8 ลำดับชั้น	ระบบที่ 2_1 แบบ 7 ลำดับชั้น	ระบบที่ 2_2 แบบ 6 ลำดับชั้น
A	4.00	76 – 100	(A) 76 – 100	(A) 76 – 100
B ⁺	3.50	70 – 75	(B ⁺) 70 – 75	(B ⁺) 70 – 75
B	3.00	65 – 69	(B) 65 – 69	(B) 65 – 69
C ⁺	2.50	60 – 64	(C ⁺) 60 - 64	(C ⁺) 60 - 64
C	2.00	55 – 59	(C) 45 - 59	(C) 40 - 59
D ⁺	1.50	50 – 54		
D	1.00	45 – 49	(D ⁺) 40 – 44	
F	0.00	ต่ำกว่า 45	(F) ต่ำกว่า 40	(F) ต่ำกว่า 40

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานระบบการตัดเกรด ในการตัดสินผลการเรียนของนักศึกษา

ผู้วิจัยนำข้อมูลผลสอบของนักศึกษาที่ลงทะเบียนและเข้าสอบไล่ ประจำภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 ตามชุดวิชาที่ระบุในขอบเขตการวิจัย ประกอบด้วย ข้อมูลผลการสอบนักศึกษาชุดวิชาทั่วไป 15 ชุดวิชา จำนวนนักศึกษา

45,312 คน วิเคราะห์ตามระบบการตัดเกรดทั้ง 2 ระบบ เปรียบเทียบกับระบบการตัดเกรด 3 ลำดับชั้น เพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานระบบการตัดเกรด ในการตัดสินผลการเรียนของนักศึกษา โดยการวิเคราะห์จุดเด่น และข้อจำกัดของแต่ละแนวทาง ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. ผลวิเคราะห์ผลการสอบ

1) ผลวิเคราะห์ผลการสอบตามระบบเกรดแบบที่ 1 เกณฑ์การตัดเกรดแบบ 8 ลำดับชั้น ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

จากตาราง 2 พบว่า หมวดวิชาศึกษาทั่วไป นักศึกษาที่สอบไม่ผ่าน คือ ได้เกรด U มีจำนวน 13,662 คน เมื่อเทียบกับระบบเกรดแบบที่ 1 เกณฑ์การตัดเกรดแบบ 8 ลำดับชั้น เกณฑ์ 1 จะทำให้นักศึกษาได้เกรดตั้งแต่ F ถึง C ซึ่งส่วนใหญ่ได้เกรด F จำนวน 19,100 คน คิดเป็นร้อยละ 99.99 ของจำนวนนักศึกษาที่ได้เกรด U นักศึกษาที่สอบได้เกรด S จำนวน 30,981 คน เมื่อเทียบกับระบบเกรดแบบที่ 1 เกณฑ์การตัดเกรดแบบ 8 ลำดับชั้น เกณฑ์ 1 จะทำให้นักศึกษาได้เกรดตั้งแต่ F ถึง B+ ซึ่งส่วนใหญ่จะได้เกรด D จำนวน 7,924 คน คิดเป็นร้อยละ 25.58 ของจำนวนนักศึกษาที่ได้เกรด S และนักศึกษาที่ได้เกรด H จำนวน 669 คน เมื่อเทียบกับระบบเกรดแบบที่ 1 เกณฑ์การตัดเกรดแบบ 8 ลำดับชั้น เกณฑ์ 1 จะทำให้นักศึกษายังคงได้เกรด A

ตาราง 2 ผลวิเคราะห์ผลการสอบตามระบบเกรดแบบที่ 1 เกณฑ์การตัดเกรดแบบ 8 ลำดับชั้น

ลำดับชั้น	ระดับคะแนน	ช่วงคะแนน (ร้อยละ)	H		S		U		จำนวน	ร้อยละ
			4.00		2.30		0.00			
			คะแนน							
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
A	4.00	76-100	669	100.00	0	0.00	0	0.00	669	1.48
B+	3.50	70-75	0	0.00	1,162	3.75	0	0.00	1,162	2.56
B	3.00	65-69	0	0.00	1,926	6.22	0	0.00	1,926	4.25
C+	2.50	60-64	0	0.00	2,903	9.037	0	0.00	2,903	6.41
C	2.00	55-59	0	0.00	4,854	15.67	0	0.00	4,854	10.71
D+	1.50	50-54	0	0.00	6,773	21.86	0	0.00	6,773	14.95
D	1.00	45-49	0	0.00	7,924	25.58	1	0.01	7,925	17.49
F	0.00	ต่ำกว่า 45	0	0.00	5,439	17.56	13,661	99.99	19,100	42.15
รวม			669	100.00	30,981	100.00	13,662	100.00	45,312	100.00

2) ผลวิเคราะห์ผลการสอบตามระบบเกรดแบบที่ 2 เกณฑ์การตัดเกรดแบบผสม แบบ 7 ลำดับชั้น

จากตาราง 3 พบว่า หมวดวิชาศึกษาทั่วไป นักศึกษาที่สอบไม่ผ่าน คือ ได้เกรด U มีจำนวน 13,662 คน เมื่อเทียบกับระบบเกรดแบบที่ 2 เกณฑ์การตัดเกรดแบบผสม เกณฑ์ 3B จะทำให้นักศึกษาได้เกรดตั้งแต่ F ถึง C ซึ่งส่วนใหญ่ได้เกรด F จำนวน 12,552 คน คิดเป็นร้อยละ 91.88 ของจำนวนนักศึกษาที่ได้เกรด U นักศึกษาที่สอบได้เกรด S จำนวน 30,981 คน เมื่อเทียบกับระบบเกรดแบบที่ 2 เกณฑ์การตัดเกรดแบบผสม เกณฑ์ 3B จะทำให้นักศึกษาได้เกรดตั้งแต่ D+ ถึง B+ ซึ่งส่วนใหญ่จะได้เกรด C จำนวน 19,551 คน คิดเป็นร้อยละ 63.11 ของจำนวนนักศึกษาที่ได้เกรด S และนักศึกษาที่ได้เกรด H จำนวน 669 คน เมื่อเทียบกับระบบเกรดแบบที่ 2 เกณฑ์การตัดเกรดแบบผสม เกณฑ์ 3B จะทำให้นักศึกษายังคงได้เกรด A

ตาราง 3 ผลวิเคราะห์ผลการสอบตามระบบเกรดที่ 2 เกณฑ์การตัดเกรดแบบผสม แบบ 7 ลำดับชั้น

ลำดับชั้น	ระดับคะแนน	ช่วงคะแนน (ร้อยละ)	H		S		U		จำนวน	ร้อยละ
			4.00		2.30		0.00			
			คะแนน							
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
A	4.00	76 – 100	669	100.00	0	0.00	0	0.00	669	1.48
B+	3.50	70 – 75	0	0.00	1,162	3.75	0	0.00	1,162	2.56
B	3.00	65 – 69	0	0.00	1,926	6.22	0	0.00	1,926	4.25
C+	2.50	60 - 64	0	0.00	2,903	9.37	0	0.00	2,903	6.41
C	2.00	45 - 59	0	0.00	19,551	63.11	1	0.01	19,552	43.15
D+	1.50	40-44	0	0.00	5,439	17.56	1,109	8.12	6,548	14.45
F	0.00	ต่ำกว่า 40	0	0.00	0	0.00	12,552	91.88	12,552	27.70
รวม			669	100.00	30,981	100.00	13,662	100.00	45,312	100.00

3) ผลวิเคราะห์ผลการสอบตามระบบเกรดแบบที่ 2 เกณฑ์การตัดเกรดแบบผสม แบบ 6 ลำดับชั้น

จากตาราง 4 พบว่า หมวดวิชาศึกษาทั่วไป นักศึกษาที่สอบไม่ผ่าน คือ ได้เกรด U มีจำนวน 13,662 คน เมื่อเทียบกับระบบเกรดแบบที่ 2 เกณฑ์การตัดเกรดแบบผสม เกณฑ์ 4B จะทำให้นักศึกษาได้เกรดตั้งแต่ F ถึง C ซึ่งส่วนใหญ่ได้เกรด F จำนวน 12,552 คน คิดเป็นร้อยละ 91.88 ของจำนวนนักศึกษาที่ได้เกรด U นักศึกษาที่สอบได้เกรด S จำนวน 30,981 คน เมื่อเทียบกับระบบเกรดแบบที่ 2 เกณฑ์การตัดเกรดแบบผสม เกณฑ์ 4B จะทำให้นักศึกษาได้เกรดตั้งแต่ C ถึง B+ ซึ่งส่วนใหญ่จะได้เกรด C จำนวน 24,990 คน คิดเป็นร้อยละ 80.66 ของจำนวนนักศึกษาที่ได้เกรด S และนักศึกษาที่ได้เกรด H จำนวน 669 คน เมื่อเทียบกับระบบเกรดแบบที่ 2 เกณฑ์การตัดเกรดแบบผสม เกณฑ์ 4B จะทำให้นักศึกษายังคงได้เกรด A

ตาราง 4 ผลวิเคราะห์ผลการสอบตามระบบเกรดที่ 2 เกณฑ์การตัดเกรดแบบผสม แบบ 6 ลำดับชั้น

ลำดับชั้น	ระดับคะแนน	ช่วงคะแนน (ร้อยละ)	H		S		U		จำนวน	ร้อยละ
			4.00		2.30		0.00			
			คะแนน							
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
A	4.00	76 – 100	669	100.00	0	0.00	0	0.00	669	1.48
B+	3.50	70 – 75	0	0.00	1,162	3.75	0	0.00	1,162	2.56
B	3.00	65 – 69	0	0.00	1,926	6.22	0	0.00	1,926	4.25
C+	2.50	60 – 64	0	0.00	2,903	9.37	0	0.00	2,903	6.41
C	2.00	40 – 59	0	0.00	24,990	80.66	1,110	8.12	26,100	57.60
F	0.00	ต่ำกว่า 40	0	0.00	0	0.00	12,552	91.88	12,552	27.70
รวม			669	100.00	30,981	100.00	13,662	100.00	45,312	100.00

2. ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานระบบการตัดเกรด

2.1 ระบบเกรดที่ 1 เกณฑ์การตัดเกรดแบบ 8 ลำดับชั้น มีจุดเด่นและข้อจำกัดดังนี้

จุดเด่น

1) สอดคล้องกับระบบการตัดเกรดของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถาบัน และการสมัครงานของนักศึกษา

2) เป็นการจัดระดับการเรียนรู้ของนักศึกษาที่มีความละเอียดมากขึ้น เพิ่มแรงจูงใจในการเรียน โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาที่มีการเรียนรู้ระดับกลางค่อนข้างสูง จะมีโอกาสได้รับการจัดระดับความสามารถในชั้นที่สูงกว่าระดับกลาง

ข้อจำกัด

1) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแตกต่างจากมหาวิทยาลัยในระบบปิดทั่วไป กล่าวคือ เป็นระบบการศึกษาผ่านทางไกล วัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการสอบปลายภาคเป็นหลัก ซึ่งอาจมีความคลาดเคลื่อนในการประมาณระดับการเรียนรู้ของนักศึกษาค่อนข้างสูง ยิ่งลำดับชั้นในการตัดเกรดมากยิ่งเป็นการเพิ่มแหล่งความคลาดเคลื่อนดังกล่าว

2) นักศึกษาที่มีความสามารถในระดับกลางค่อนข้างต่ำในชุดวิชาทั่วไป ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ในตอนต้นที่ 3 พบว่า เป็นกลุ่มของนักศึกษาส่วนใหญ่ จะได้รับเกรดในระดับที่ต่ำมาก ตั้งแต่ D+ ลงมา และได้ระดับคะแนนไม่

เกิน 1.5 หากตัดเกรดด้วยช่วงคะแนนดังกล่าว อาจทำให้นักศึกษาได้เกรดเฉลี่ยรวมต่ำมาก และขาดแรงจูงใจในการเรียนได้

2.2 ระบบเกรดที่ 2 เกณฑ์การตัดเกรดแบบผสม มีจุดเด่น และข้อจำกัด ดังนี้

จุดเด่น

1) เป็นการจัดระดับการเรียนรู้ของนักศึกษาที่มีความละเอียดมากขึ้นกว่าระบบการตัดเกรดแบบ 3 ลำดับชั้น มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับธรรมชาติของชุดวิชาที่มีความยากง่ายแตกต่างกัน

2) เพิ่มแรงจูงใจในการเรียน โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาที่มีการเรียนรู้ระดับกลางค่อนข้างสูง จะมีโอกาสได้รับการจัดระดับความสามารถในขั้นที่สูงกว่าระดับกลาง กล่าวคือ นักศึกษาที่ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 60 - 75 จะได้รับระดับคะแนน ระหว่าง 2.50-3.50 ทั้งที่การตัดเกรดแบบ 3 ลำดับชั้น จะได้รับระดับคะแนน 2.3 เท่านั้น

3) เป็นการผสมการตัดเกรด ที่ลดแหล่งความคลาดเคลื่อนจากการประมาณ ไม่ให้มีมากจนเกินไป

ข้อจำกัด

1) ระบบเกรดที่ 2 เกณฑ์การตัดเกรดแบบผสมแบบ 7 ลำดับชั้น และ 6 ลำดับชั้น มีความแตกต่างจากระบบการตัดเกรดของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่

2) นักศึกษาที่มีความสามารถในระดับที่ต่ำ ตั้งแต่ลำดับชั้น D ถึง C อาจพึงพอใจในระดับคะแนนต่ำเพียงเท่านั้น และขาดความกระตือรือร้นในการพัฒนาการเรียนของตนเอง นำมาซึ่งเกรดเฉลี่ยรวมที่ต่ำกว่าเดิม หากต้องการลดข้อจำกัดในประเด็นนี้ควรกำหนดระเบียบรับรองรับว่า นักศึกษาที่ได้ลำดับชั้น F ถึง C จัดว่าสอบไม่ผ่าน ต้องเข้ารับการสอบซ่อม จะลดข้อจำกัดในประเด็นนี้ได้

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางสำหรับระบบการตัดเกรดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเปิด ซึ่งมีประเด็นข้อค้นพบที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

การเสนอแนวทางการดำเนินงานระบบการตัดเกรดในประเด็นเกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์ในการตัดเกรดนี้ เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์คะแนนสอบตามระบบการตัดเกรด จากการพิจารณาความเหมาะสมของระบบเกรดตามผลการวิจัยในแต่ละชั้นที่กล่าวมา ประกอบด้วย ระบบการตัดเกรด 2 ระบบ ได้แก่ ระบบที่ 1 เกณฑ์การตัดเกรดแบบ 8 ลำดับชั้น (A, B+, B, C+, C, D+, D และ F) ระบบที่ 2 เกณฑ์การตัดเกรดแบบผสม ประกอบด้วย แบบ 7 ลำดับชั้น (A, B+, B, C+, C, D+ และ F) และแบบ 6 ลำดับชั้น (A, B+, B, C+, C และ F) ซึ่งจากระบบการตัดเกรดแบบเดิมเป็น 3 ลำดับชั้น (H, S และ U)

การตัดเกรดแบบ 8 ลำดับชั้น จะทำให้ช่วงคะแนนมีความถี่มากขึ้น และสอดคล้องกับระบบการตัดเกรดของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถาบันและการสมัครงานของนักศึกษา แต่เมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยเปิดที่ดำเนินการปรับระบบการตัดเกรดใหม่เป็น 8 ลำดับชั้น ไปแล้วนั้น มีผลกระทบคือ นักศึกษาส่วนใหญ่สอบผ่านในระดับต่ำเพราะจากเดิมจะสอบไม่ผ่านและต้องสอบซ่อม แต่เมื่อตัดเกรดระบบใหม่จะทำให้นักศึกษาสอบผ่านแต่อยู่ในระดับ C, D+ และ D ได้ระดับคะแนนไม่เกิน 1.5 หากตัดเกรดด้วยช่วงคะแนนดังกล่าว อาจทำให้นักศึกษาได้เกรดเฉลี่ยรวมต่ำมาก และไม่มีแรงจูงใจในการเรียน ส่วนการ

ตัดเกรดแบบผสมนั้นจะทำให้ช่วงคะแนนมีความยืดหยุ่นตามลักษณะของชุดวิชามากขึ้น แต่นักศึกษาที่ผ่านเกณฑ์ในระดับต่ำจะเสียประโยชน์ กล่าวคือ จากเดิมนักศึกษากลุ่มนี้จะได้รับเกรด S ได้ระดับคะแนน 2.30 แต่หากตัดด้วยเกรดใหม่ นักศึกษาในกลุ่มนี้จะได้เกรด C ระดับคะแนน 2.00 และจะเป็นนักศึกษากลุ่มใหญ่

จากผลการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าระบบการตัดเกรดแต่ละรูปแบบล้วนมีจุดเด่นและข้อจำกัดที่แตกต่างกันออกไป การจะเลือกใช้ระบบการตัดเกรดแบบใดจึงควรพิจารณาจากจำนวนของนักศึกษาที่เสียประโยชน์ เทียบกับนักศึกษาที่ได้ประโยชน์ จากการเปรียบเทียบผลวิเคราะห์คะแนนสอบของนักศึกษา ตามผลการตัดเกรดของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชในปัจจุบัน และการตัดเกรดระบบที่ 1 และระบบที่ 2 จะเห็นว่าการตัดเกรดของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชในปัจจุบัน แบบ 3 ลำดับชั้น มีจำนวนนักศึกษาที่เสียประโยชน์เป็นกลุ่มน้อย กล่าวคือ กลุ่มที่ได้คะแนนค่อนข้างสูง จะได้ลำดับชั้น S ซึ่งเป็นระดับเดียวกับนักศึกษาที่ได้คะแนนต่ำแต่ผ่านเกณฑ์ ซึ่งเป็นนักศึกษาส่วนใหญ่ที่ได้ประโยชน์ ส่วนการตัดเกรดระบบที่ 1 และระบบที่ 2 มีผู้ได้ประโยชน์เป็นส่วนน้อยกว่าผู้เสียประโยชน์ กล่าวคือ กลุ่มที่ได้คะแนนค่อนข้างสูง จะได้ลำดับชั้นที่สูงขึ้น แต่เป็นนักศึกษากลุ่มน้อย เมื่อเทียบกับนักศึกษาที่ได้คะแนนต่ำแต่ผ่านเกณฑ์ ซึ่งเป็นนักศึกษาส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัยที่จะเสียประโยชน์ตามผลการวิจัยดังกล่าวแล้วข้างต้น

การปรับเปลี่ยนระบบการตัดเกรดแบบหนึ่งแบบใด จึงควรพิจารณาระบบการตัดเกรดที่ทำให้ผู้เสียประโยชน์จากการตัดเกรดในระบบปัจจุบัน ได้ประโยชน์ด้วย ส่วนผู้ได้ประโยชน์ยังคงไม่เสียประโยชน์ เช่น ระบบการตัดเกรด ตามการวิจัยของสมถวิล วิจิตรวรรณ และคณะ (2555) ที่เสนอว่า ควรมี 4 ลำดับชั้น คือ H, S⁺, S และ U โดยมีระดับคะแนน 4.00, 3.00, 2.30 และ 0.00 ตามลำดับ และมีช่วงคะแนน ดังนี้ ช่วงคะแนน 76 – 100 ได้ลำดับชั้น H ช่วงคะแนน 70 – 75 ได้ลำดับชั้น S⁺ ช่วงคะแนน 60 – 69 ได้ลำดับชั้น S และ ช่วงคะแนน 0 – 59 ได้ลำดับชั้น U โดยช่วงคะแนนปรับตามความยากของชุดวิชา ทั้งนี้ สมถวิล วิจิตรวรรณ และคณะ (2555) เสนอว่า ชุดวิชายาก ควรกำหนดเกณฑ์การผ่านที่ 50 คะแนน กล่าวคือ นักศึกษาที่ได้คะแนน อยู่ระหว่าง 50 – 59 จะได้ลำดับชั้น S และนักศึกษาที่ได้คะแนนอยู่ระหว่าง 60 – 75 ได้ลำดับชั้น S⁺ และไม่ควรมีการ regrade เพื่อความสอดคล้องในทางปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการพิจารณาจุดเด่นและข้อจำกัดของเกณฑ์การตัดเกรดในแต่ละระบบให้รอบครอบก่อนที่จะออกเป็นนโยบายต่อไป เนื่องจากเป็นเรื่องผลประโยชน์ของนักศึกษา และควรพิจารณาระบบการตัดเกรดที่ผู้เคยได้ประโยชน์ ยังคงได้ประโยชน์เช่นเดิม และผู้เสียประโยชน์ ได้รับประโยชน์ด้วย โดยยังคงความเป็นมาตรฐานของมหาวิทยาลัยไว้

2. หากมีการปรับเปลี่ยนระบบการตัดเกรด ควรมีการจำลองระบบสารสนเทศงานทะเบียนที่พัฒนาขึ้นสำหรับระบบการตัดเกรดระบบใหม่ตามขั้นตอนที่ได้เสนอไว้ในผลการวิจัยก่อนประกาศเป็นนโยบายของมหาวิทยาลัยและนำไปใช้จริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาระบบการดำเนินงานในทางปฏิบัติตามผลการวิจัยที่ได้เสนอไว้เป็นเบื้องต้น เช่น ด้านระบบสารสนเทศงานทะเบียน ด้านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการเทียบลำดับชั้น ด้านกฎหมาย เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

รุ่งฤดี กล้าหาญ. (2559). “การประเมินมาตรฐานการบริหารการทดสอบของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).” *Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 9, 3 (กันยายน – ธันวาคม): 780-797.

ฤทัยรัตน์ แสนศิลา และธีระศักดิ์ อุ่่นอารมย์เลิศ. (2558). “ปัจจัยด้านการบริหารจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็น พลเมืองอาเซียนของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.” *Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 8, 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม): 248-262.

วรรณดี แสงประทีปทอง และคณะ. (2534). *เอกสารประกอบชุดวิชา : การศึกษาทางไกล*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สมถวิล วิจิตรวรรณ, รัชณีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์ และสุณี แข่งเงิน. (2555). *การพัฒนารูปแบบการกำหนดระดับคะแนนในการประเมินผลการศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*. (เอกสารอัดสำเนา).

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2541). *วิธีวิทยาการประเมินทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

Kemmis, K. & McTaggart, R. (2000). *Participatory action research: Handbook of qualitative research*. London: SAGE.